

Συμβούλιο της Επικρατείας: 2574/1992 (τμ. Α')

Πηγή: ΕΔΚΑ ΛΕ' 1993, σελ. 39

Περίληψη: Εργατικό ατύχημα θεωρείται και το συμβάν κατά την μετάβαση του ασφαλισμένου στον τόπο της εργασίας του ή κατά την αποχώρησή του εξ αυτής. Αρκεί να υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της εργασίας και του ατυχήματος. Ακολουθείται η συνήθης διαδρομή. Περίπτωση κατάγματος από γλίστρημα προ στάσεως λεωφορείου.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: κ. ΑΔΑΜ. ΦΑΡΜΑΚΗΣ

Εισηγητής: κ. ΔΙΟΝ. ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

Δικηγόρος: κ.κ. Χρ. Παναγιώτου, Αθ. Χριστόπουλος

Επειδή, δια της αιτήσεως ταύτης ζητείται παραδεκτώς η αναίρεσις της υπ' αριθμ. 9094/1987 αποφάσεως του Διοικ. Πρωτ. Αθηνών, με την οποία έγινε δεκτή προσφυγή του αναιρεσιβλήτου κατά της υπ'αριθμ. 613/12.12.1985 αποφάσεως της ΤΔΕ του Υπ/τος ΙΚΑ Αμαρουσίου. Δια της τελευταίας αυτής αποφάσεως απερρίφθη τελικώς αίτησις του αναιρεσιβλήτου περί χαρακτηρισμού του συμβάντος εις αυτόν ατυχήματος την 25.2.1986, ως εργατικού.

Επειδή, κατά την έννοιαν των διατάξεων των άρθρων 8 παρ.4 και 34 παρ. 1 του ν. 1846/1951 "περί κοινωνικών ασφαλίσεων" (Α 179) ως εργατικόν ατύχημα θεωρείται πάν βίαιο συμβάν, το οποίον προεκάλεσεν αναπηρίαν παρακωλύουσαν την εργασίαν και το οποίον επήλθε κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής, τελεί δε προς αυτήν αμέσως ή εμμέσως, εις σχέσιν αιτίου και αποτελέσματος. Ως εργατικόν ατύχημα θεωρείται, εξ άλλου κατά την έννοιαν των αυτών διατάξεων, και το συμβάν κατά την μετάβασιν του ησφαλισμένου εις τον τόπον της εργασίας του ή κατά την αποχώρησίν του εξ αυτής αρκεί να υπάρχει εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της εργασίας και του ατυχήματος (ΣτΕ 1439/85, 1651/1986, 2258/1990 κ.α.).

Επειδή, εν προκειμένω, εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως προέκυψαν τα εξής: ο αναιρεσίβλητος κάτοικος Πηγής Μελισίων, απησχολείτο ως συντηρητής γηπέδων και κηπουρός εις τον Αθλητικόν Όμιλον Κηφισιάς με καθημερινόν ωράριον εργασίας 2-6 μ.μ. Την 25.2.1986 και περί ώραν 1 μ.μ. βαδίζων επί της οδού 17^{ης} Νοεμβρίου εις τα Μελίσσια, με κατεύθυνσιν προς την στάσιν του λεωφορείου δια το Αμαρούσιον, από όπου θα ελάμβανε το λεωφορείον δια την Κηφισιάν, δρομολόγιον το οποίον ηκολούθη καθημερινώς, εγλίστρησεν εις απόστασιν 100 μέτρων προ της στάσεως λόγω του επί της οδού υπάρχοντος πάγου και υπέστη διατρολανθήριον κάταγμα (Α) ισχίου. Την 22.3.1986 υπέβαλε προς το Υπ/μα του ΙΚΑ Αμαρουσίου δήλωσιν εργατικού ατυχήματος. Ο Δ/ντής του Υπ/τος τούτου, αφού κατ' αρχάς συνεχώρησε το εκπρόθεσμον της δηλώσεως ταύτης, έκρινε δια της υπ' αριθμ. 516/1985 αποφάσεώς του ότι το ατύχημα τούτο δεν ήτο εργατικόν, η απόφασις δε αυτή επεκυρώθη δια της υπ' αριθμ. 613/12.12.1985 αποφάσεως της Τ.Δ.Ε. του ιδίου Υπ/τος. Κατά της αποφάσεως ταύτης ο αναιρεσίβλητος προσέφυγεν ενώπιον του Διοικ. Πρωτ. Αθηνών, προσήγαγε δε και επεκαλέσθη ενόρκους βεβαιώσεις των Σ.Δ. εμπόρου, Γ.Α. τραπεζικού υπαλλήλου και Λ.Ρ. εφέτου, ληφθείσας ενώπιον συμβολαιογράφου συμφώνως προς το άρθρον 49 παρ. 2 του π.δ. 341/1978. Δια των ενόρκων αυτών βεβαιώσεων ο μεν πρώτος των ως άνω μαρτύρων, ο οποίος διατηρεί κατάστημα πλησίον του τόπου όπου συνέβη το ατύχημα, εβεβαίωσεν ότι ο αναιρεσίβλητος επεβιβάζετο καθημερινώς εις το λεωφορείον δια να μεταβεί εις τον τόπον της εργασίας του την 1^{ην} μ.μ. ότι την 25^{ην} Φεβρουαρίου 1985 βαδίζων περί την αυτήν ώραν προς την στάσιν του λεωφορείου εγλύστρησε και κατά την πτώσιν ετραυματίσθη και ότι ο ίδιος τον μετέφερε στο ΚΑΤ, οι δε άλλοι δύο, εκ των οποίων ο εις ήτο υπάλληλος εις τον Αθλητικόν Όμιλον Κηφισιάς και ο έτερος γενικός γραμματεύς του Ομίλου, εβεβαίωσαν ότι ο αναιρεσίβλητος ησφαλισμένος απησχολείτο καθημερινώς εις τον όμιλον με ωράριον εργασίας από 2 έως 6 μετά μεσημβριάν και ότι ευθύς ως επληροφορήθησαν ότι συνέβη το ως είρηται ατύχημα μετέβησαν εις το ΚΑΤ προς επίσκεψίν του.

Υπό τα δεδομένα ταύτα το δικάσαν διοικητικόν πρωτοδικείον αφού έλαβε υπόψη του α) ότι ο αναιρεσίβλητος ησφαλισμένος απησχολείτο εις τον εν λόγω όμιλον καθημερινώς από 2ας έως 6^{ης} μετά μεσημβριάν, β) ότι ο

τόπος της εργασίας του ευρίσκετο μακράν της οικίας του και υπεχρεούτο να χρησιμοποιεί δύο συγκοινωνίας δια την μετάβασίν του, γ) ότι κατά την ημέραν του ατυχήματος ηκολούθησε την συνήθη διαδρομήν μεταβάσεως από την κατοικίαν του εις την στάσιν του λεωφορείου 100 μέτρα προ της οποίας συνέβη το ατύχημα, δ) ότι τούτο συνέβη περί την 1^η μετά μεσημβρίαν, την ώραν δηλαδή κατά την οποίαν επεβιβάζετο συνήθως εις το λεωφορείον προς Αμαρούσιον, εκ του γεγονότος δε ότι εις την δήλωσιν του ατυχήματος αναγράφεται ότι τούτο συνέβη την 11.45 προ μεσημβρίας, δεν συνάγεται πρόθεσις αυτού να μεταβεί αλλαχού και κατόπιν εις την εργασίαν του, διότι εν όψει των δυσμενών καιρικών συνθηκών κατά την ημέραν του ατυχήματος δικαιολογείται εκ λόγων προνοίας να έχει αναχωρήσει από την οικίαν του ενωρίτερον του συνήθους, και ε) ότι τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά αποδεικνύονται εκ των προαναφερθεισών ενόρκων βεβαιώσεων, έκρινεν ότι υπήρξεν αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της εργασίας του και του επισυμβάντος εις τούτου ατυχήματος (τραυματισμός συνεπεία πτώσεως), εφ' όσον το ατύχημα τούτο επεσυνέβη κατά την ακολουθουμένην καθ' εκάστην υπ' αυτού συνήθη διαδρομήν κατά την μετάβασιν του εκ της οικίας του εις τον τόπον της εργασίας του και ότι, συνεπώς, το ατύχημα τούτο ήτο εργατικόν.

Επειδή, ούτω κρίναν το δικασαν Διοικ. Πρωτ. ορθώς ηρμήνευσε και εφήρμοσε τας προεκτεθείσας διατάξεις καταλήξαν επί νομίμω και επαρκή αιτιολογία εις το συμπέρασμα περί υπάρξεως αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ εργασίας και βιαίου συμβάντος, ο δε περί του αντιθέτου μοναδικός προβαλλόμενος λόγος αναιρέσεως, ότι το Δικαστήριον ουχί ορθώς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε τον νόμον δεχθέν ότι υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ εργασίας και ατυχήματος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Παγία η νομολογία περί του ότι εργατικό ατύχημα συνιστά και το επισυμβαίνον καθ' οδόν τον ασφαλισμένου εκ της οικίας του στον τόπο εργασίας ή και αντιθέτως. Βλ. στην ΕΔΚΑ 1992, της ΣΕ 394/1992 σελ. 354 όπου και παραπομπές.